

آسیب شناسی قانون جذب از دیدگاه علم و دین

مریم طالبی^۱

چکیده

قانون جذب یعنی اینکه هر احساسی که انسان‌ها داشته باشند، بر روی هر چیزی که تمرکز کنند به خودی خود ارتعاشات خاصی را به طرف کائنات ارسال می‌کنند و آن ارتعاشات نیز با ارتعاشات مشابه خود در جهان تطابق پیدا کرده و همان مسائلی که انسان‌ها بر روی آن تمرکز کرده بودند را به طرف آن‌ها برمی‌گردانند. در این راستا یکی از افکاری که در سال‌های اخیر مطرح شده و به علت تکرار فراوان و جهان گیر شدنش، بزرگ‌ترین خرافه روزگار انسان‌ها به شمار می‌آید، فرضیه ای است که با نام راز از آن یاد می‌شود. فرضیه راز به نوعی به قانون جذب اشاره دارد و می‌گوید با تصور هر چیز و تقویت احساس مثبت نسبت به آن می‌توانید آن را جذب کنید و اگر وجود نداشته باشد، می‌توانید آن را خلق کنید. گروهی آن را می‌پذیرند و سرگرم می‌شوند و گروه دیگر بی تفاوت از کنار آن عبور می‌کنند، برای پاسخگویی به این شبهه ضروری است که تحقیق جامعی انجام گیرد. به همین علت در این نوشتار به آسیب شناسی قانون جذب از دیدگاه علم و دین اشاره می‌شود تا افراد با آگاهی از این موارد نظریه صحیح را بپذیرند. از نتایج این تحقیق این است که جهان هستی و کائنات منشأ همه چیز، دوری از فضایل اخلاقی و توجیه ظلم پذیری، فرار از اقدام و عمل، عدم اندیشه و خردورزی، قانون جذب مخالف کمک به فقرا و مقدم شدن احساسات بر تصمیم‌گیری از آسیب‌های قانون جذب از دیدگاه علم و دین است. روش جمع‌آوری مطالب کتابخانه‌ای و به لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ متن توصیفی تحلیلی است.

کلیدواژه‌ها: آسیب، قانون جذب، راز، مثبت اندیشی، علم و دین.

مقدمه

قانون جذب باور معنوی و انحرافی تفکر نوین است که به موجب آن تفکرات مثبت یا منفی باعث می‌شود تجربیات مثبت یا منفی برای فرد در زندگی ایجاد شود طرفداران این اندیشه اعتقاد دارند انسان دارای انرژی خاصی است و همه موجودات جهان دارای انرژی هستند انرژی‌های مشابه یکدیگر را جذب می‌کنند. اگر افراد مثبت بیندیشند اشیا و کارهایی که دارای انرژی مثبت هستند به سمت آنها جذب می‌شوند مانند سلامتی، ثروت و غیره. با توجه به علمی نبودن این تفکر و مخالفت با بسیاری از باورهای دینی و اعتقادی مسلمانان قصد داشته در این مقاله به آسیب‌های اعتقادی و اخلاقی قانون جذب پرداخته شود.

با توجه به گسترش بسیار زیاد این تفکر و ورود آن در محاوره‌های عامیانه بین خانواده‌ها و افراد جامعه و کمرنگ شدن نقش دعا و اراده و مشیت الهی باید تفکر نمود که قانون جذب چه آسیب‌های اعتقادی و اخلاقی بر افراد دارد تا بتوان با دوری جستن از این تفکر، از آسیب‌های خطرناک آن رهایی بخشید.

در زمینه قانون جذب کتب و مقالات گوناگونی نوشته شده، که این راستا می‌توان به کتاب راز اثر راندا برن اشاره نمود. کتاب راز با جمع‌آوری گفته‌هایی از اساتید ایالات متحده امریکا، قانون جذب را بررسی کرده است. نویسنده در کتابش به بیان راه‌های ساده برای پروراندن آنچه در ذهن وجود دارد و افراد از آن به رویا یاد می‌کنند، می‌پردازد. راندا برن در این کتاب با بررسی رابطه علت و معلولی، اندیشه را علت سایر امور فرض کرده است و در توضیح آن، می‌گوید که چگونه می‌شود با صحیح فکر کردن به آنچه افراد می‌خواهند به شادی، موفقیت و ثروت دست پیدا کرد.

کتاب قانون جذب اثر مایکل لوسیر ۱۳۹۹ اشاره دارد به تمرین‌ها و راهنمایی‌های کاربردی به افراد و کمک خواهد کرد تا سرعت یادگیری خود را افزایش داده و قانون جذب را در زندگی خود تمرین کنید.

مقاله قانون جذب نوشته حمزه شریفی دوست ۱۳۹۱ اشاره کرد که در آن به اشکالات و ابهامات قانون جذب و آسیب‌ها و در پایان به اثبات آمریکایی بودن آن بر مبنای انسان

محوری پرداخته است اما در این مقاله به آسیب های اعتقادی و اخلاقی قانون جذب می پردازیم.

در مقاله نقد و بررسی نظریه راز نوشته محمد رضا مظاهری ۱۳۹۰ به درستی یا نادرستی نظریه جذب پرداخته ولی در مقاله فوق به آسیب ها پرداخته می شود.

مقاله یا کتابی با عنوان موضوع مقاله تحقیق نوشته نشده بود به همین علت به این موضوع پرداخته شد.

مفهوم شناسی قانون جذب

قانون جذب از دو کلمه قانون و جذب تشکیل شده است. قانون در زبان عربی «قانون» به معنای «مقیاس کل شیء» یعنی مقیاس هر چیز است.^۱ قانون گاهی به معنی عام و گاهی به معنی خاص به کار گرفته می‌شود. قانون به معنی عام، هر قاعده یا دستور کلی است که از طرف قدرت حاکمه کشور وضع و اطاعت از آن اجباری گردد. پس قانون به معنای اعم شامل قانون اساسی، قانون‌های مصوب مجلس، و مصوبات هیئت دولت اطلاق می‌شود. قانون به معنی خاص را قوه مقننه وضع می‌کند که به عنوان نمونه می‌توان در ایران به قانون انتخابات ریاست جمهوری، قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و قوانین مربوط به شرایط قضات و ارکان قوه قضائیه اشاره کرد.^۲

جذب به معنای کشیدن آمده است.^۳ و قانون جذب^۴ باور معنوی تفکر نوین است که به موجب آن تفکرات مثبت یا منفی باعث می‌شوند تجربیات مثبت یا منفی در زندگی فرد وارد شود. این باور، بر اساس ایده‌ای است که انسان‌ها و تفکراتشان از انرژی خالص ساخته شده‌اند و همچنین انرژی‌های مشابه می‌توانند همدیگر را جذب کنند، از این رو اجازه می‌دهد که افراد بتوانند سلامتی، ثروت یا روابط شخصی خود را بهبود بخشند. این ایده‌ها ریشه در فلسفه هرمتیسم، عرفان‌های هندی و فلسفه نو افلاطونی دارند.^۵

این قانون بر آن است که: «هر چیز را در ذهنت مجسم کنی، آن را در دست‌هایت خواهی داشت.»^۶

افکار و اندیشه‌ها قدرتی دارند که می‌توانند اشیاء و پدیده‌های جهان واقعی را بسازند و جذب کنند(خالق هستند). تو همه چیز را به طرف خودت جذب می‌کنی. مردم، شغل، شرایط زندگی، وضع سلامتی، ثروت، قرض، شادی، ماشینی که سوار می‌شوی و اجتماعی که در آن

۱. فیروز آبادی، قاموس المحيط، ذیل «قانون»؛ ابن منظور، لسان العرب، ذیل «قانون».

۲. مدنی، جلال الدین، کلیات حقوق اساسی، ص ۴۱-۴۲.

۳. قرشی بنایی، مفردات نهج البلاغه، ج ۱، ص ۲۰۶؛ طریحی، مجمع البحرین، ج ۲، ص ۲۲.

۴. Law of attraction

۵. ویکی پدیا، ۱۴۰۴/۲/۲۵، <https://fa.wikipedia.org/wiki>

۶. برن، راز، ص ۲۲.

زندگی می‌کنی. مثل آهن ربا همه اینها را به طرف خودت جذب می‌کنی. به هر چه فکر کنی همان اتفاق می‌افتد. کل زندگی تو **تجلی** افکاری است که در ذهنت جریان دارند.^۱

قانون جذب متشکل از تصورات است. مهم نیست که شخص خواهان خواستن یا نخواستن باشد، وقتی به چیزی می‌اندیشد آن را جذب می‌کند.^۲

در این باور، طرفداران به طور عمومی تکنیک‌های بازسازی شناختی را با تأییدیه‌ها و تصور ذهنی خلاق (تصور خلاق) ترکیب می‌کنند تا تفکرات محدود کننده یا خودخواهانه (منفی) را با تفکرات قوی‌تر و سازگار (مثبت) جایگزین کنند. یک عنصر کلیدی این فلسفه، این ایده است که برای تغییر مؤثر الگوهای منفی فکری یک شخص، باید همچنین احساس کند (از طریق تصور خلاق) که تغییرات مطلوب قبلاً رخ داده‌اند. این ترکیب از تفکر مثبت و احساس مثبت، مبتنی بر این باور است که انسان می‌تواند با رزونانس شدن با قانون انرژی پیشنهادی، تجربیات و فرصت‌های مثبت را جذب کند.^۳ قانون جذب می‌گوید:

«هر چیز را در ذهنت مجسم کنی، آن را در دست هایت خواهی داشت. افکار و اندیشه‌ها قدرتی دارند که می‌توانند اشیاء و پدیده‌های جهان واقعی را بسازند و جذب کنند. تو همه چیز را به طرف خودت جذب می‌کنی. مردم، شغل، شرایط زندگی، وضع سلامتی، ثروت، قرض، شادی، ماشینی که سوار می‌شوی و اجتماعی که در آن زندگی می‌کنی. مثل آهن ربا همه اینها را به طرف خودت جذب می‌کنی. به هر چه فکر کنی همان اتفاق می‌افتد. کل زندگی تو تجلی افکاری است که در ذهنت جریان دارند.»^۴

با توجه به این قدرت فکر شاید به نظر بیاید که مهار این قدرت کار سختی است یا رها گذاشتن ذهن تا به هرچه می‌خواهد بیندیشد، بسیار خطرناک است اما کنترل و استفاده مفید از نیروی فکر کار دشواری نیست. احساسات هدیه‌ای شگفت‌انگیز هستند که به **افراد** امکان می‌دهد **بفهمند**، به چه فکر **کنند** ... احساسات **افراد** به دو دسته تقسیم می‌شوند: احساسات خوب و احساسات بد. **افراد** تفاوت میان این دو دسته را می‌دانند چون یکی باعث می‌شود

۱. همان، ص ۳۲.

۲. همان، ص ۱۵۱.

۳. ویکی‌پدیا، ۱۴۰۴/۲/۲۵، <https://fa.wikipedia.org/wiki>

۴. برن، راز، ص ۲۲.

۵. همان، ص ۳۲.

۲ میلیارد نفر فقیر داریم که هیچ سهمی از طلای کره زمین ندارند. در بقیه مواهب مادی هم همین روال، جاری می باشد. قانون جذب با آموزه های خود باعث می شود ثروتمند بودن بی حد و حصر ارزش تلقی شود و توجهی به فقرا نشود، در حالی که روایت فوق می فرماید هیچ فقری وجود ندارد، آلا اینکه انسان ثروتمندی، فقیر را از حقش باز می دارد. قانون جذب با حمایت و الگو قرار دادن ثروتمندان، علاوه بر اینکه آنان را به کمک به فقرا ترغیب نمی کند، بلکه معتقد است نباید به فقر و مبارزه با فقر فکر کرد. این آموزه انحرافی جلوی کمک ثروتمندان به فقرا را می گیرد.^۱

۷. مقدم شدن احساسات بر تصمیم گیری

یکی دیگر از بحران اخلاقی قانون جذب این است که احساسات را راهنمای تصمیم گیری معرفی می کند. «احساسات هدیه ای شگفت انگیز هستند که به ما امکان می دهند بفهمیم، داریم به چه فکر می کنیم و احساسات به دو دسته تقسیم می شوند: احساسات خوب و احساسات بد. میان این دو دسته تفاوت وجود دارد یکی باعث می شود خوشحال باشی و دیگری تو را ناراحت می کند.^۲ وقتی احساس خوبی داری، داری آینده ای را می سازی که در جهت رسیدن به آرزوهای توست. وقتی احساس خوبی نداری، داری آینده ای را می سازی که در جهت آرزوهایی نیست.»^۳ احساسات خوش آیند و ناخوش آیند معیار استفاده درست یا نادرست از نیروی فکر است. اگر کسی به شئی که برای دیگری است خیلی علاقه داشت و در شرایطی بود که می توانست بدون ترس آن را بردارد، احساسش می گوید آن را بردارد چون لذت و شادی برای تو می آورد، آن شخص چه باید انجام دهد. هر انسانی این را تجربه کرده است که گاهی به چیزهایی علاقه دارد که به زیان اوست و از چیزهای روگردان است که برایش مفید است. در این جا اگر به سخن خرد گوش ندهد و از احساسات پیروی کند آیا درست عمل کرده است؟ در این صورت آیا ارزش های اخلاقی پایدار خواهد ماند. ممکن است که احساسات گاهی ما را به سوی کارهای درست دعوت کند ولی به هیچ وجه معیار و قابل اعتماد نیست، برای همین خرد

۱. محمد جواد نصیری، قانون جذب مخالف کمک به فقرا، ۱۴۰۱، ساعت ۱۶،

<https://www.adyannet.com/fa/news>

۲. راندا، برن، راز، ص ۴۲.

۳. همان، ص ۴۳.

و اندیشه به انسان داده شده است. گذشته از این عقل انسان هم دانسته‌ها و تجربه‌های محدودی دارد و همهٔ درستی‌ها و نادرستی‌ها را به تنهایی تشخیص نمی‌دهد و نیازمند است که دانش و خلاقیت بی‌کران هستی راه را به او نشان دهد و در بعضی از امور درست و نادرست را به او معرفی کند. قرآن کریم در این باره می‌فرماید:

«عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ

لَا تَعْلَمُونَ»^۱ «چه بسا چیزی را نپسندید در حالی که برای شما بهتر است و یا چیزی را دوست بدارید، در حالی که برای شما بد است.»

از دیدگاه اسلام تمام جهان در دست خداوند است و او بی‌دریغ به انسان می‌بخشد، معیار بخشش او درست زندگی کردن است، ارزش‌های اخلاقی اسباب موفقیت، ثروت، محبوبیت و سایر خواسته‌های بشری است و هر کدام از نعمت‌ها و موهبت‌های خداوند اگر موجب دوری از ارزش‌های انسانی شود، از شخص گرفته خواهد شد و در زندگی ابدی بهره‌ای بهتر خواهد یافت. بنابراین رشد و شکوفایی انسانی هدف خداوند از بخشیدن بهره‌های زندگی است و این با هدف غول چراغ جادوی کائنات که تنها به قدرت تجسم پاداش می‌دهد و به ارزش‌های انسانی کاری ندارد بسیار متفاوت است.^۲

۱. بقره (۲)، آیه ۲۱۶.

۲. نقد و بررسی تئوری راز (قانون جذب)، پرسمان، ۱۳۹۰.

<https://www.porseman.com/article>

نتیجه گیری

این مقاله آسیب شناسی قانون جذب از دیدگاه علم و دین را بیان می کند. در حال حاضر موضوعی جدید با عنوان قانون جذب از طرف بعضی از رهبران معنوی غربی و آمریکایی در حال ترویج است. در ایران نیز به تبع آنها این فرضیه در کارگاه های موفقیت، خانواده های خلاق و عناوینی از این قبیل مطرح می شود و سمینارهای راز مشتریان زیادی دارد و معتقدان داخلی، این ایده را مورد تأیید متون دینی معرفی می کنند. و همچنین با توجه به گسترش بسیار زیاد این تفکر و ورود آن در محاوره های عامیانه بین خانواده ها و افراد جامعه و کمرنگ شدن نقش دعا و اراده و مشیت الهی باید تفکر نمود که قانون جذب چه آسیب های اعتقادی و اخلاقی بر افراد دارد تا بتوان با دوری جستن از این تفکر، از آسیب های خطرناک آن رهایی بخشید. به همین علت در این نوشتار نویسنده بر آن است تا به برخی از آسیب شناسی قانون جذب از دیدگاه علم و دین بپردازد تا افراد با شناخت این آسیب ها از آن دوری کنند.

به نظر می رسد از آسیب های اخلاقی و اعتقادی قانون جذب از دیدگاه علم و دین جهان هستی و کائنات منشأ همه چیز، دوری از فضایل اخلاقی و توجیه ظلم پذیری از آسیب های اعتقادی و فرار از اقدام و عمل، عدم اندیشه و خردورزی، قانون جذب مخالف کمک به فقرا و مقدم شدن احساسات بر تصمیم گیری است.

قانون جذب نه تنها انسان را به کسب فضایل اخلاقی دعوت نمی کند، بلکه یکی از خطرناک ترین امیال انسانی؛ یعنی «آز و طمع» را فعال نموده و بر ساحت های متعالی روح انسان حکم فرما می کند. طبق متون دینی این میل اگر در وجود انسان فعال گردد، یکی از ارزشمندترین قوای انسانی را که همان نیروی عقل است، از کار می اندازد و آن را زمین می زند.

جهان هستی و کائنات منشأ همه چیز، دوری از فضایل اخلاقی و توجیه ظلم پذیری از آسیب های اعتقادی و فرار از اقدام و عمل، عدم اندیشه و خردورزی، قانون جذب مخالف کمک به فقرا و مقدم شدن احساسات بر تصمیم گیری از آسیب های اخلاقی قانون جذب از دیدگاه علم و دین است.

منابع

* قرآن، ترجمه ناصر مکارم شیرازی.

* نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی.

فارسی

۱. دایر، وین، معنویت، رسالت نهایی شما، ترجمه علی علی پناهی، تهران: نشر آسیم، ۱۳۸۴ش.
۲. -----، عرفان، ترجمه محمدحسن نعیمی و زبیده جهانگیری، چاپ دوم، تهران: انتشارات کتاب آیین، ۱۳۸۵ش.
۳. راندا، برن، راز، ترجمه مهدی قراچه داغی، تهران: پیکان، ۱۳۸۶ش.
۴. -----، قدرت، تهران: نسل نواندیش، ۱۳۶۲ش.
۵. -----، راز، ترجمه مسیحا برزگر، چاپ پنجم، تهران: ذهن آویز، ۱۳۸۲ش.
۶. مدنی، جلال الدین، کلیات حقوق اساسی، تهران: انتشارات پایدار، ۱۳۷۶ش.

عربی

۷. ابن منظور، محمدبن مکرم، لسان العرب، چاپ سوم، بیروت: دار الصار، ۱۴۱۴ق.
۸. تمیمی آمدی، عبد الواحد بن محمد، تصنیف غررالحکم ودررالحکم، محقق: درایتی، چاپ اول، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶ش.
۹. فیروز آبادی، محمدبن یعقوب، القاموس المحيط، مشهد: شیرازگان، ۱۳۸۰ش.

مقالات و سایت ها

۱۰. آیا «قانون جذب» مبنای علمی دارد و یا تنها جنبه عرفانی دارد؟، پرسمان، ۱۴۰۲ش، <https://www.porseman.com>
۱۱. شریفی دوست، حمزه، قانون جذب، مجله مطالعات معنوی، ۱۳۹۱ش، شماره ۳.
۱۲. محمد موسوی، ۱۶ اعتقاد اشتباه و خطرناک درباره قانون جذب، ۱۴۰۱ش، <https://jahanebehtar.com>
۱۳. حجت الاسلام عرب، نکته کانونی تضاد قانون جذب با باورهای اسلامی چیست؟، شبکه جهانی ولایت، ۱۴۰۳ش، <https://velayat.tv/news>

۱۴. دهقان، مریم، واردات سی تنی شمش چقدر بر بازار طلا تاثیر گذاشت؟، روزنامه صبح ساحل، ۱۴۰۳ش، <https://sobhesahel.com>.
۱۵. نصیری، محمد جواد، قانون جذب مخالف کمک به فقرا، ۱۴۰۱ش، ساعت ۱۶، <https://www.adyannet.com/fa/news>.
۱۶. در هر دقیقه ۱۱ نفر در جهان به دلیل گرسنگی جان می‌دهند، خبرگزاری ایسنا، ۱۴۰۰ش، کد خبر ۹۷۹۱۳۰۴۱۹۱۳۰۰۴۱۴۰۰۰.
۱۷. چاقی پنجمین عامل مرگ و میر در جهان، خبرگزاری مشرق، کد خبر ۱۱۷۸۳.
۱۸. نقد و بررسی تئوری راز (قانون جذب)، پرسمان، ۱۳۹۰، <https://www.porseman.com/article>.
۱۹. ویکی پدیا، ۱۴۰۴/۲/۲۵، <https://fa.wikipedia.org/wiki>.